

Nationella beslut skapar frustration och förvirring i gränsregionerna

Pressmeddelande 2020-07-02

Gränspassage mellan Sverige och Finland (Haparanda-Tornio)

Bild: Hannele Kenttä

Nationella strategier och beslut i kampen mot Covid-19 har skapat stor förvirring och frustration bland många som bor och verkar i de nordiska gränsregionerna. Det visar resultaten från en nordisk undersökning som Nordkalottens Gränstjänst tillsammans med de nordiska gränsregionala informationstjänsterna tagit fram på uppdrag av Nordiska ministerrådets Gränshinderråd.

Resultaten från det webbaserade frågeformuläret, som hitintills bygger på svar från 1669 personer, talar sitt tydliga språk – människor och företag i Tornedalsområdet och de nordiska gränsregionerna har upplevt stora problem med bland annat gränspendling, skattebekymmer, otydlig information, kulturutbyte, gränshandel, socialt liv och familjerelationer över gränserna.

Drygt fyra av fem har upplevt problem

Av dem som svarat uppger 82,5 procent att ländernas olika coronastrategier har skapat problem. Totalt 67 procent uppger att de har haft svårigheter med att träffa sina familjer i ett annat nordiskt land och 58,8 procent uppger att gränskontrollerna har varit ett problem. Förvirring är även ett återkommande tema – vilket lands riktlinjer och restriktioner ska man rätta sig efter när de inte stämmer överens – arbetslandets eller bosättningslandets? En del uttrycker stor oro för att krisen har skapat en vi/dem-mentalitet och ställer sig frågan om vilka spår krisen kommer att lämna.

- Vi tar tempen på Tornedalen och det är tydligt att olika nationella strategier har både påverkat vardagen negativt för våra invånare och skapat nya gränshinder. Jag hoppas att detta kan bli en tankeställare och att resultaten leder till en tätare dialog och samsyn mellan de nordiska länderna framöver, säger Päivi Koivupalo, koordinator för Nordkalottens Gränstjänst mellan Sverige och Finland.

Nordkalottens Gränstjänst, Øresunddirekt och Grensetjänsten Sverige-Norge har, sedan mitten av mars, tillsammans med Nordiska ministerrådets Gränshinderråd löpande informerat de nordiska samarbetsministrarna om gränshinder som uppstått med anledning av nationella strategier och beslut. Resultaten från frågeformuläret ger nu även invånare och företag en möjlighet att göra sina röster hörda i denna process.

Landskamp

I frågeformuläret finns också möjlighet att kommentera om upplevda problem och utmaningar. Över 660 personer hade utnyttjat denna möjlighet fram till mitten av juni och kommentarerna vittnar om stor frustration och en vi/dem-mentalitet som kommit i krisens spår. Här följer några röster från Tornedalen:

"Mina i Sverige boende kunder kunde inte besöka mitt företag, som ligger i Torneå, vilket minskade affärerna betydligt. De flesta av dessa kunder är dock finländare, men bor alltså i Haparanda. Totalt utgör denna grupp 30-40% av kundbasen, så påverkan på omsättningen var mycket stor. En stor del av servicen/tjänsterna finns på andra sidan gränsen."

"Hade problem att föra över min pappas urna från Sverige till Finland när karantänsreglerna infördes."

"Jäkla besvärligt att bygga ihop två städer till en stad, sedan kom det kravallstaket och hemska vakter...hur tänkte man här?? Stora problem för oss i Haparanda, som sagt vi är ihop med Torneå."

"I viss tid var det nästan kriminellt att jobba i det andra sidan om gränsen. Man kom inte till läkare, kunde inte handla mat, fick även höra att barnens kompisar fick inte hälsa oss pga. att vi är gränsarbetare."

Om undersökningen

På uppdrag av Nordiska ministerrådets Gränshinderråd har de gränsregionala informationstjänsterna gett invånare och företag i gränsregioner möjlighet att under två månader svara på ett webbaserat frågeformulär. Hitintills har totalt 1669 personer svarat på frågeformuläret. De som svarat har på eget initiativ fyllt i undersökningen på nätet och sammanställningen ska inte ses som en vetenskaplig undersökning.

Frågeformuläret, som kommer att vara tillgängligt under hela juli, finns [här](#).

Fakta

Nordiska ministerrådets Gränshinderråd har även sedan mitten av mars tillsammans med Øresunddirekt, Grensetjänsten Sverige-Norge och Nordkalottens Gränstjänst/Grensetjeneste samt Info Norden löpande rapporterat till de nordiska samarbetsministrarna om gränshinder som uppstått i gränsregionerna i samband med införande av ländernas olika restriktioner.

För mer information kontakta:

Päivi Koivupalo
Koordinator Nordkalottens Gränstjänst
E-post: paivi.koivupalo@tornio.fi
Telefon: +358 40 126 7888

Claes Håkansson
Senior rådgivare Nordiska ministerrådet
E-post: clha@norden.org
Telefon: + 45 29 69 29 20

Om Nordkalottens Gränstjänst

Nordkalottens Gränstjänst är en svenk-finsk-norsk informationstjänst som förmedlar gränsöverskridande myndighetsinformation till invånare och näringsliv mellan Sverige, Finland och Norge. I Haparanda-Tornio finns ett informationscenter för Sverige-Finland och i Skibotn finns ett liknande informationscenter mellan Finland-Norge. Läs mer om Nordkalottens Gränstjänst på www.granstjanst.se , www.grensetjeneste.no och www.rajaneuvonta.fi